

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.173.2026 i BM-II.059.1.171.2026
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelacje nr 15712 i 15643 Pana Posła Władysława Kurowskiego wraz z grupą posłów, w sprawie egzystencjalnego zagrożenia bytu narodowego wynikającego z katastrofy demograficznej oraz braku adekwatnej strategii ratunkowej rządu, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Trzeba podkreślić, że na decyzje dotyczące rodzicielstwa wpływa wiele czynników, z których żaden nie działa w oderwaniu od pozostałych. Wypracowanie rozwiązań stanowiących adekwatną odpowiedź na współczesne wyzwania demograficzne wymaga skoordynowanych i wieloaspektowych działań, należących do kompetencji różnych ministrów i wymagających ich ścisłej współpracy.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej konsekwentnie realizuje inicjatywy legislacyjne, organizacyjne i finansowe ukierunkowane na wsparcie rodzin i tworzenie możliwości godzenia życia zawodowego z rodzicielstwem. Kierownictwo ministerstwa zaangażowane jest też we współpracę międzyresortową mającą na celu łagodzenie skutków zmian demograficznych. W resorcie prowadzone są prace nad wyznaczeniem kierunków działań i odpowiednim przystosowaniem polityk krajowych, tak aby możliwe było efektywne przeciwdziałanie wskazanym procesom na gruncie rozmaitych obszarów, w ramach których można wypracować służące temu rozwiązania

W resorcie rodziny powołano Radę do spraw Polityki Rodzinnej i Demograficznej, będącą organem opiniotwórczo-doradczym ministra. W jej skład wchodzi grono ekspertów reprezentujących różne ośrodki. Nad koordynacją działań Rządu w obszarze demografii pracuje również powołany w tym celu Międzyresortowy Zespół do spraw Koordynacji Polityki Demograficznej.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację kampanii społecznej promującej rodzicielstwo. Inicjatywa ma wzmacniać pozytywny wizerunek rodziny oraz poczucie bezpieczeństwa i świadomość dostępnych instrumentów wsparcia. Kampania skierowana będzie do młodych osób wahających się z decyzją o założeniu czy powiększeniu rodziny. Jej celem jest rozwianie wątpliwości spowodowanych lękiem przed utratą wolności czy brakiem stabilizacji, przy jednoczesnym ukazaniu rodzicielstwa jako źródła satysfakcji i świadomie realizowanego celu życiowego.

Efektom działań prowadzonych w zakresie polityki rodzinnej jest też uruchomienie znaczącej pomocy finansowej dla rodzin z dziećmi na utrzymaniu. Podstawową i powszechną formą wsparcia jest program „Rodzina 800+”, czyli świadczenie wychowawcze przyznawane w wysokości na każde dziecko w gospodarstwie domowym. Wsparcie rodziców realizowane jest też na podstawie programu „Dobry start”. Od 1 października 2024 r. do polskiego porządku prawnego wprowadzono nowy element wsparcia rodziców dzieci w wieku do lat 3, tj. Program „Aktywny rodzic”, który jest elementem kompleksowej reformy systemu wspierania opieki nad dziećmi do lat 3.

„Aktywny rodzic” obejmuje trzy nowe świadczenia: „aktywni rodzice w pracy”, „aktywnie w żłobku” oraz „aktywnie w domu”.

Na realizację świadczenia wychowawczego, świadczenia dobry start, świadczeń z programu „Aktywny rodzic”, świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego w ustawie budżetowej na 2026 r. zaplanowano ponad 86,7 mld zł.

W odpowiedzi na wyzwania demograficzne obecny Rząd prowadzi też liczne działania w obszarze zdrowia publicznego, mieszkalnictwa, prawa pracy i jakości opieki nad dziećmi.

Wśród inicjatyw należących do właściwości Ministra Rozwoju i Technologii, priorytetami są te podejmowane na rzecz zapewnienia osobom młodym i rodzinom z dziećmi dostępu do stabilnego i przystępnego cenowo mieszkania. Badania wskazują, że poczucie bezpieczeństwa mieszkaniowego sprzyja podejmowaniu długoterminowych zobowiązań rodzinnych. Rząd prowadzi rozbudowaną politykę wspierającą dostęp do mieszkań, która obejmuje różne formy pomocy – zarówno w zakresie finansowania budowy mieszkań czy poprawy stanu technicznego istniejącego zasobu lokalowego, jak i zasad dostępu do zasobu komunalnego oraz dopłat do czynszu. Wśród najważniejszych w tym kontekście instrumentów polityki mieszkaniowej wymienić należy m.in.:

- program budownictwa socjalnego i komunalnego (BSK);
- rządowy program popierania budownictwa mieszkaniowego (SBC);
- instrument Mieszkanie na Start;
- społeczne agencje najmu (SAN);
- program Mieszkanie bez wkładu własnego;
- Konto Mieszkaniowe.

Stale realizowane są też inicjatywy zwiększające bezpieczeństwo emerytalne, mające istotny udział w budowaniu kluczowego dla decyzji o założeniu rodziny poczucia bezpieczeństwa finansowego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) corocznie opracowuje średnioterminowe prognozy wpływów i wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a co trzy lata prognozę długoterminową funduszu emerytalnego w trzech wariantach – pesymistycznym, pośrednim i optymistycznym. Prognozy dostępne są na portalu statystycznym ZUS¹. Uwzględniają zarówno prognozę makroekonomiczną przygotowaną w Ministerstwie Finansów, jak i demograficzną opracowywaną przez Główny Urząd Statystyczny (GUS). W najnowszej długoterminowej prognozie wpływów i wydatków funduszu emerytalnego do 2080 r. uwzględniono dane z prognozy demograficznej, która zakłada wzrost współczynnika dzietności z 1,11 w 2025 r. do 1,26 w 2080 r. W wariantcie pośrednim szacuje się wzrost wydolności systemu emerytalnego z 2080 r. w porównaniu do 2026 r., co ujawnia znaczną odporność systemu emerytalnego na finansowe skutki zmian demograficznych.

Gwarantem wypłacalności świadczeń z ubezpieczeń społecznych jest państwo². Wyrazem gwarancji państwa jest przede wszystkim corocznie planowana w ustawie budżetowej dotacja do FUS, która w sytuacji niedoboru środków na wypłaty bieżących świadczeń jest sukcesywnie przekazywana do ZUS celem zapewnienia płynności finansowej funduszu. Jako zabezpieczenie systemu emerytalnego przed niewydolnością z powodu niekorzystnej

¹https://www.zus.pl/documents/10182/167761/Publikacja_FUS_2026-2030.pdf/f8bee9a5-c9a2-dd9f-5ddb52fbabf665a?t=1761633510772
https://www.zus.pl/documents/10182/167761/Publikacja_Fundusz_Emerytalny_2026_2080.pdf/54000d69b2f3-96cc-5814-9b6524f3d231?t=1766410217052

²art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 199).

sytuacji demograficznej powołano ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych Fundusz Rezerwy Demograficznej³. Jego środki mogą być wykorzystane wyłącznie w celu uzupełnienia niedoboru funduszu emerytalnego wynikającego z przyczyn demograficznych.

W obliczu utrzymywania się niekorzystnego trendu demograficznego, ważne jest, aby sytuacja systemu ubezpieczeń społecznych była stale monitorowana i analizowana pod kątem jego wydolności finansowej i ekwiwalentności wypłacanych świadczeń, czemu służy przeprowadzany w MRPiPS raz na trzy lata przegląd systemu emerytalnego, który po akceptacji Rady Ministrów przedkładany jest Sejmowi RP.

Aktualne dane wskazują, że sytuacja Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest stabilna i według prognoz ZUS pozostanie taka w najbliższych latach. Poziom pokrycia bieżących wydatków wpływami ze składek i ich pochodnych w pierwszym półroczu 2025 r. wyniósł 83,4%, Dynamiczny wzrost przychodów ze składek oraz korzystna sytuacja na rynku pracy pozwoliły na ograniczenie w 2025 r. dotacji z budżetu państwa, co potwierdza stabilność funduszu. Niemniej FUS pozostaje funduszem strukturalnie deficytowym, co oznacza konieczność jego dalszego zasilania z pozaskładkowych źródeł (m.in. dotacją z budżetu państwa).

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

³ art. 58 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.